

A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény a szerkesztőség nevére küldendő.

Kiadóhivatal:

Strausz Sándor könyvkereskedése. Ide küldendő az előfizetési líjak, nyíltterek és hirdetések.

Telefon szám 34.

MURAKÖZ

magyar és horvát nyelven megjelenő társadalmi, ismeretterjesztő és szépirodalmi hetilap.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasnapon.

Előfizetési árak:

Egész évre . . . . . 8 kor
Fél évre . . . . . 4 kor
Negyed évre . . . . . 2 kor.
Egyes szám ára 20 fillér.

Hirdetések jutányosan számíttatnak.

Nyílttér petítésre 50 fillér.

Feloldó szerkesztő:

ZRINYI KÁROLY.

Főszerkesztő:

MARGITAI JÓZSEF.

Kiadó és lapfajdosító:

STRAUSZ SANDOR.

† Ruzsicska Kálmán. 1848—1912.

Alig két héttel ezelőtt megemlékeztünk lapunk hasábjain Ruzsicska Kálmán dr. Zalavármegye kir. tanfelügyelőjének Csáktornya városához intézett átiratáról, melyben nyugalomba vonulása küszöbén majd harminc éven át Muraközre kiterjedő tanfelügyelői működéséről beszámolt.

Mély megilletődéssel foglalkoztunk akkor az átirattal. Mert a beszámolás valóságos a sir széléről szállott felénk. S hogy tényleg hirtüdala volt ez az átirat a súlyosan beteg kir. tanfelügyelőnek, bizonyága a le-sújtó hír, hogy Ruzsicska Kálmán már nincs az élők sorában! Ruzsicska Kálmán gyarló teste áldozatul esett annak a romboló betegségnél, mely az ő szörnyaló lelkét örökre kioltotta.

Ruzsicska Kálmán elhunytával nagy veszteség érte Zalavármegyét. Nemcsak tanügyel, melynek fejlődését szívén hordta, hanem főleg a nemzeti ügyet, melynek értekes, erős és híj koronája volt.

Nem volt a vármegyében kulturális vagy nemzeti mozgalom, mely az ő figyelmét kikerülte, mely az ő támogatását nélkülözötte volna. Mindenütt ott volt a homlok-térben. Mindenhová belevitte az ő pártalan lelkesedését. Mindenbe beleoltotta lángoló lelkének izzó tartalmát lelkesedéssel, szenvedéllyel. S elsősorban tette ezt Muraköz-telek szemben, azzal a nemzeti-egyi területtel szemben, melyel ő az ország végvárának

tekintett s melynek felvirágoztatása, megmaradását ambíciójának súlypontját képezte.

Ezért különösen nekünk veszteségünk Ruzsicska Kálmán elhunyt. Nekünk van okunk siratnunk őt elsősorban, mert nemcsak a csáktornyai iskolák, de a muraközi állami iskolák egész hosszú sorozata igazolják a nagy irt, melyet Ruzsicska Kálmán örök távozásával maga után hagyott.

Mely fájdalommal veszünk tehát búcsút Zalavármegyének 30 éven át lelkes tanfelügyelőjétől, Ruzsicska Kálmántól.

Emléke köztünk fog maradni. Ebből a szellemből fogunk meríteni erőt a további küzdelmekhez. Leleke táplálni fog további törekvéseinkben.

S ha hívek maradunk az ő termékeny eszméhez, nemcsak kegyeletünket röjuk le az ő drága emlékezte iránt, hanem a Hazának is szolgálatot teszünk vele.

Legyen tehát áldott emlékezte, hogy hivatásunknak megfelelhessünk!

A Halál nagykereskedése.

Vajon mi lehet az? A Halál nagykereskedése. Hát szokott a Halál kereskedni kicsinyben is, miként az egyszerű sarki boltos? S lehet neki nagykereskedése is? ahol az emberhalat tucat-számra áll a faragott álványokon s olyan olcsón vesztegetik, mint akár melyik metropolis cityüzletében a merinókeimel, vagy a kekketöviszszat? Úgy látszik, hogy van.

A mindennapi élet forgatagában maitt, holnap ott hull el az emberek bizonyos

százaléka, hogy bevonuljon abba a szép szomorú kertbe, ahová évenként egyszer, éppen ebben a hónapban záródokolni szokott a kegyelet közönsége: a temetőbe.

Jól tudjuk, milyen fájdalmas az, amikor az emberek leléve a szükre szabott életüket, ellátvoznak körünkbl s megrérnek őseinkhez, hogy porrá legyenek, miként az az írásban vagyott, mert hiszen porból lettünk. A normális életben azonban ez a szomorú aktus minél ritkábban jelentkezik, annál kisebb a fájdalom, mely nyomába lép. Ez a Halál kiskereskedése. A Halál grajzlerája, mely éppen azért, mert a természet kövelelményeinek felel meg, megnyugvást kelt a mindenbe beletörődő emberiségben.

De amikor a Halál megszedve magát, elhatározza, hogy nagykereskedést nyit, vagyis amikor meglegele a grajzleros boltot, hogy fényes nagy helyiségbe költözve nagyba mérje a Halált, akkor az emberek szívében meghül a vér s rettegve tekintünk a jövőndöbe, amely egy nagy temetés sivár, szomorú képét helyezi kitátásba.

Mikor az emberben már annyira felgyülemlett a vér, a becsvágy, a mások boldogságát nem nézhető irigység, hogy nem férnek a bőrükben, akkor előszedik a kődös mult homályából azt a szerencsétlen szereszmót, amit úgy neveznek, hogy háború s minden teikifurdalás nélkül öldöskis halomra mindazt, a szebb reményre jogosító s jobb sorsra termelt emberanyagot, mit a vak véletlen éppen etejök sodort.

Ilyenkor nyílja meg fényes boltját a Halál nagykereskedése. Halomszám hullanak az emberek a nem is olyan távol Kelet

Vallomás.

Oh nem az egekben,
Földön a mennyország.
Angyal tündérek
A nagy ádvösséget
Mind ide lehozták.

Mind ide lehozták,
Ide, hozzám, nekem:
Hogy te vagy világom,
Te szép mennyországom,
Te nagy ádvösségem!

V. d.

Váratlan találkozás.

Ira: Battyány Radó.

Tengerparti firdőhely. A strandon hóféhér padok csillognak elő a holdsütötte éjszakából. Az örökzöld párnák, thuják s magnolia fak sötétben merednek a csillagsugáros égbolt felé. A tenger csendes. A dagály csúcsán karikákban veti partra a hullámokat, ahol azok habosan megtörik s s ténnek vis-z a tenger végteleenségébe.

Ünnepi-s, néma csend. A háttérben magas, tornyos vilak kivilágított ablakai törik meg a szűz sötétséget, leginkább kiválik a Casino épülete, szavabíakos, különös zene végső akkordjait hozza a szél az elhagyatott magános tengerpart felé. Mint amikor összhangzatos hárfák zenéjét üveggedűk kísérik s gyermekek hóféhér kantátéja hangzik ki beüle.

Az angyalok menyországi karéneke lehet ehhez hasonlatos, mert így képzeljük el azokból a

letrásokból, mit a szentek iratai lárnak profán szemeknek elé.

Az ünneplés némaságot hirtelen ruhasuhogás, majd a strand kavicsainak eszkordulása zavarja meg.

Hőf-hér köntösben kareús szifid alak tűnik fel a tengerparton, amint fehér cipőbe bujtatott lábacskait lassú méltósággal szedgeti a homokbuckák tönkelegetében. Gondolkozni látszik, vagy talán elmerült a nyugalmas természet gyönyörködésében.

Az egyik hóféhér pad előtt hirtelen megáll a gyönyörű lábait keresztezte rakva, helyet fogal azon. Tekintetét a tenger felé irányítja, mintba oman várna valakit, napernyője hegyével pedig titkos hieroglifákat rajzol a strand sárga kavicsföldjébe.

Az esti szélő kis é előlt s hirtelen illat árasztja el a strandot. A zene is elűt s most c-upán a partoz es pködök hullámok kellemes csobogása az egyetlen életet előrűlő zaj.

A tengerpart ellenköz irányából egy választékosan öltözött férfi fekete silhuetje válik ki. Lassan, elgondolkozva halad útján. A pad előtt halad el, melyen az iménti hölgy foglalt helyet s míg szórakozottan tekint az egy-dűlű hölgy felé, annak ajkát egy halk sikoly hagyja el.

A teli hold a férfi arcát megvilágítja. Míg az elő hölgy teljes árnyékban van.

Sűrű hajfirtöкке beárnyékolat nemes arcól tűnik elő a tengerészcipka pereme alól. Bánatos,

szomorú arc, mint amely már csak szenvedésen ment keresztül s a nyomok még nem tünnek el egészen.

A sikolyra a férfi is feleszmél mély gondolataiból s figyelmes pillantást vet a padon ülő nőre. Megismerte.

— Zizi! Maga az? Mit keres itt? Egyedül! Éjszakának idején?!

A leány nem felel. Néma remegés fut át láthatólag testén, majd felbiggyeszi ajkát s szokott gunyorossággal válaszol.

— Magát vártam! Itt lesem már órák hosszat! Hiszen tudja, hogy minden gondolatom a magáé s még akkor is, ott is csak magát lesem, várom, ahol még a képelet sem tudja elgondolni jelenlétét. Majd élesen, természetelienesen elcagta magát.

A férfi arca a gunyoros hang hallatára fájdalmasan eltorzult.

— Zizi! Bocsássa meg, hogy még mindig a régi, becéző nevével szólítottam. Nem jól áll magának ez a gunyoros hang. Nagyon is erőlteti a kacaját gyönyörű hangján. Nézze s higye el nekem, hogy igazat mondok, a lehető legnagyobb véletlen, hogy mi most itt találkozunk. Ha csak kicsit hisz az isteni gondviselésben, ha van valami fatalizmus magában, az ezredrésze annak, ami engem minden tetteiben irányít, akkor magának is hinni kell abban, hogy a mai találkozásunknak nagy jelentősége van. Higye el, mériföldekre elkerültem még csak a helyet is, ahol magát gondolni véltem.

Szomorú napok . . .

*Szomorú napok, szomorú évek,
S emberek mégis egyre csak élnek, . . .
Este ledőlnek, felkelnek reggel,
A nappal kinjárt lelojtik ájfel.*

*Igy megy ez régen, ezredek óta,
Ember az útját szüntelen rója,
Ha egyik-másik kidől is közbe,
Ott van a többi, löttat előre . . .*

*Hova sietnek, hol van a célpont?
Az egyik alkot, a másik ront, bont, . . .
Szinte tapossa egyik a mását,
Folyik a létharc, tépik a pálmát. —*

*Aki erősebb, rontja a gyengét,
Aki elfaradt, eloldja terhét,
Felvezi másik, így tálekednek,
Míg valahára a célhoz érnek.*

*Ott van a célpont a temetőben,
Mikor a nap már van lemenőben,
Mind lepihennek, vége a harcnak,
Szomorú éveknek, szomorú napnak.*

Zombory Gyula.

— **Erzsébet nap.** Erzsébet királyné vértanu-halála évfordulójának megemlékezésére előrendelt iskolai ünnepélyek november 19-én tartották meg az összes csáktornyai iskolákban. Az ünnepélyeket megelőzőleg az iskolák összes tanulóifjúságai istentiszteleten vettek részt, melyet Varga Wolfgang hittanár mondott. Az állami tanítóképző-intézetben a szép ünnepély a következő program szerint folyt le: Himnusz; énekelte az ifjúsági énekkar. Gyászdal Erzsébet királyné emlékére (Gaál Pál); énekelte az ifjúsági énekkar. Mese egy szent asszonyról (Nagy Lajos); szavalta Lantos János III. éves növendék. Szózat; énekelte az ifjúsági énekkar. Az ünnepély szónoka Horváth Lajos IV. éves növendék volt.

— **Halálozás.** Ruzsicska Kálmán dr. kir. tanácsos, Zilavármegye kir. tanfelügyelője, pénteken reggel életének 64-ik évében kivénvedett. Az elhunyt tanfelügyelő már évek óta betegeskedett, de erős lelke szívósan küzdött a betegség ellen. Sülyos betegsége dacára csaknem az utolsó percig állt a küzdőtérben, hogy kötelességeit teljesítse. Csak a legutóbbi időben kért és kapott egyévi szabadságot, de azért csak augusztus havában szándakozott a vármegye iskoláitól elbúcsuzni. De a Halál másképp akarta. Köl-

csataterain. A becsvágyukat felkellett emberek reárontottak arra, akit gyengébbnek, erőtlenebbnek tartottak s minden meggon-dolás nélkül pusztították a teremléis legszebb kreaturáját, az embert, szuronnal, golyóval, srappellel, robbanó bombákkal.

S a Halálnak dús aratása van. Ma tizezer, holnap husz, holnapután negyven-ezer a halottak száma, mit egyetlen napon erőszakos úton mozdítottak elő. S a művelt emberiség a mult idők eme barbarizmusát szó nélkül szemléli s csak legfőlebb arra vigyáz, hogy az irtózatot vérontás az ő faj-tájábelit elkerülje.

S most már olyan a helyzet szignatu-rája, hogy rövidesen fokozottabb érdeklődés-ment merülünk a hírforrások tudósításába, mert nem lehetetlen, hogy a mi véreink gyors s erőszakos pusztulásáról számol majd be a napisajtó.

Vészes fellegek tornyosulnak a monarchiá-nak határai felé. A bizonytalan helyzet ide-gessé teszi az embereket s az amúgy is válságos pénzügyi helyzetet, a gazdasági helyzettel karöltve, még jobban megrontja, ha az még egyáltalában lehetséges.

A társadalom, az egész világ társadal-mának ama rétegeit, melyek át vannak halva a kultúrával kétségbeesett tehetetlenségől, szemlélik ezt a véres színjátékot s haszta-landó tiltakoznak az ellen, nem tudnak se-gítségére sietni az ártatlanul elhullottaknak, mert a hatalom az ilyen zavaros időkben éppen azok kezében van, akiknek mester-ségük, mondhatnók kenyerük, a vérontás: katonák kezében.

Sőtél és sivár a helyzet. S a remény-ség mindig zöld lombkoronája elsárgul, el-hervad, látlára a sok nyomoruságnak s em-berhalálnak, mit a Kelet bonyodalma kivált.

Vajjon megmen-t-e a kegyetlen végzet bennünket attól, hogy az amúgy is szomo-rorodó szívünk, még nagyobb gyászba nem borul-e? Vajjon elkerüljük-e azt, hogy köz-vetten közelből szemléljük a Halál nagyke-reskedésének működését?!

A magyarság ügye.

Az 1910-iki népszámlálásnak a Statisztikai Hivatal által közrebozsátott adatai kö-zül kétségtelenül a legérdekesebbek azok az

adatok, amelyek Magyarország lakosságának magyarságára s irni-olvasni tudására vonatkoznak. S ezek az adatok megint a magyar-ság értelmes létfogtalásáról tesznek bizony-ságot.

A magyarság számaránya 1900-ól 1910-ig a magyar birodalomban 27 százalékkal, az anyaországban 31 százalékkal javult, amennyiben a magyar birodalomban 45.4 százalékról 48.1 százalékra, a magyar anyaországban pedig 51.4 százalékról 54.5 százalékra emelkedett.

A legu'bbi népszámlálás fizmielő és ötvenezer magyart mutat ki, százszerezrel többet, mint amennyi német van Ausztriában, vagyis a magyar faj ma már relativ több-ségben van a monarchiában. A németiség százszerezrel, a tótság ötvenezerrel fogyott, az oláhok abszolút száma százötvenezerrel gyarapodott ugyan, de arányszámuk még s le-szállt 16.7 százalékról 16.1 százalékra. Erdélyben is javult a magyarság számaránya, amennyiben 32.9 százalékról 34.3 százalékra emelkedett, de ez a javulás erősen elmaradt az anyaországtól mögött.

Az egész birodalomban a magyarság számbeli gyarapodása kerek számban egy-millióháromszázazret tesz ki, úgy hogy a népesség összes, 1,632,000-nyi szaporodásából csak mintegy 320,000 jut a nemzetisé-gekre, magában az anyaországban pedig alig több 120 ezernél a nemmagyarajkuak száporodása.

Ezek a számok is bizonyítják, hogy milyen alaptalan rémkép a magyar szupre-mácia megdőléséről való lélelem.

Küvésb érvedesetek azok az adatok, amelyek az irni-olvasni tudás, tehát a köz-műveltség terjedését tanúsítják.

A magyar anyaországban az irni és olvasni tudók száma az egész népességben 51.1 százalékról mindössze 58.2 százalékra emelkedett, vagyis a javulás még a hét szá-zaléket sem üti meg, holott az előtte való évtizedben tíz százaléknyi volt az emelkedés.

A hat éven felüli népességben is mind-össze 68.7 százalék az irni-olvasni tudók számaránya, ami annyit jelent, hogy a gyer-mekkort túlhaladott népességünknek is egy-harmada még mindig analfabéta.

A köztünk lejátszódott tragédia után érthető volt ez tőlem. Jól tudja azt, hogy én elválásom óta éppen úgy sz-retem, imádom, mint akkor, amikor boldog voltam, ha csak kezét megfoghattam. Jól tudja, hogy az én életem a kinszenvedések kálvá-riája. Hogy maga nélkül az egész élet minden sikerével, dicsőségével csak annyi ériékkel bír reám, mint egy fületlen rézpityke. Zizike! Maga mindig jól tudja s mégis van sive, ezen a véletlen találkozáson pünys szavakkal fogadni? De nem sikerült! engem félrevezettél. Ez a hang, ez a beszéd nem abból a Zizikéből fakad, aki csak szólanál, hangtalanul tudta szeretni az ő látszólag rossz, hiszege Freddyjét. Ez a hang a sértett nő önérzéteiből fakad, amely megtagadja még a közösséget is azzal, akit a legjobban sz-rete.

— Csak folytassa, hallgatom — szólt a leány. S a fiu folytatta.

— Zizike! Meg-negedi, hogy ide üljek maga mellé?

— Megenged-m.

— Hogy kezembé vehesse-m gyönyörű kezét, mint akkor, mikor még az enyém volt?!

A leány arcát e percben élénk pirosítottá el. Mint, akit kigyó csípett meg, ugrott fel ültéből s harsogó hangon kiáltá:

— Sohasem!

— Hát jó — szólt a fiu — csak üjön le szépen. Ennél a helynél alkalmasabbat az isten-nek sem adhattak volna. Vagy talán éppen ök

adták ezt nekünk, különös kegyképen? Beszéles-sünk szépen, okosan, mint két értelmes lény-hez illik.

A leány e szavakra ismét leült a padra, de valamivel közelebb a fiuhoz. Hőféhér, vékony ruháj, mely formáinak mind a gyönyörűségét érvényesülni engedte, szinte sűrölte a fiu tenisz ruháját. S a két szövet nímthia szerelmesen simult volna egymáshoz.

— S neki sem lát, senki sem hall bennünket. Mintha csak a mennorországban lennénk, ahol mindenki kitárhajti szabadon lekét s úgy beszélhet, ahogy azt szíve diktálja. Az észnek chuez az ülyöz, jelen pillanatban mi közé siuc-en. S ha Zizike úgy akarja, akkor én holnapra úgy eltűnök innen, hogy még csak nem is s jűk, hogy vala-mikr ennek a tisz tengeri fűrdőnek ha csak egy napra is vendége voltam.

— Így lesz jó

— B szőlünk hát úgy, amint az szívünk sugálja. Mezzalton. Ha lehetséges, jobban szeretem, mint azon a sejtelenes éjszaton, amikor az első c-ókot váltottuk. Amikor azt hittem, hogy most, most van vége a világnak, hogy rém szakad a mennnyoblt s hogy már nincs további értelme-élettemnek, mert a legnagyobb boldogságot megé-rték. Amikor utána egész északa úgy jartam fel és alá a szobámban, hogy a szomszédaim mind azt hit-ték, hogy egy szerencsétlen öngyilkossá ismét több lesz. Amikor a szere mi ház vor jűke ült ki homlokomba s én deliriumban jartam, mint aki

már egy másik világban él. Jobban sz-retem. S minél nagyobb idő telt el boldogságom óta, annál jobban nőt bennem a szenvedély, mely szinte már betegséggé fult b-nnem, ismét birni azt, aki a legszentebb, a legjobb ezen a világon.

— Folytassa, szólt a leány álmódozó, el-haló hangon.

— S én haladtam kitűzőtt úton. Csak előre tekinttem. Senki és semmi sem tudott egyetlen percre is m galitálni. Pedig megpróbáltak, sokan, leterítini kitűzőtt célomró. Ott l-se kedtek az ő sz len, különféle c-sodás s gyönyörű gyver-zetekben. Különösen a nők. Ezeknek fájt, hogy senki sem érdeklő köztűk.

— Ez nem igaz — pattant fel a leány.

— D-igy van. S most itt vagyok s körem, könyörgöm, rinánkodom jűta m unat. Legyen úgy, ahogy volt, vagy utazzam el innen holnap örökre?!

— Már késő! Utazzon!

A férfi szomorúan, bigyadtan kelt fel a hó-féhér padól s lassan eméllözve indult a kavicsos úton. Mindig távolabb s távolabb tűnt el karsu-a asja. Mikor már olyan messze volt, hogy alig látszott a sötétben, a padon szinte alétlan üő leány hitelen teleszméit s mint örült sikoltozni kezdte:

— Fredy! Fredy! Fredy! . . .

A sejtélmesen süttöző hullámok lecsapása volt az egyetlen felelet.

vek proti človeku je harčeval. Štuke su pešički sa bajonetami i s noži zavzeli. Na mrtvim telu je naj više plazera od noža i od handžara bilo. Daklem ni su vnoغو strélali, nek su se s noži klali. Sreća je srbom poslužila. Sreća jim je to naj vekša bila, da su turske kuglje ni eksplođerate. Druga sreća pak jim je to bila, da jeden magjarski cigan, koj vu srbskim šerego služil, navčil se je turske komande vu trobentu puhati. Kad su se naj bolje pokali, ovaj cigan s čelom jakostjom je počel turčinom puhati, da nek retireraju i stém je tak s mešal turske šerege, da su morali pobeći. Dokim je boj trajal, srbskim soldatom su naj vekše gospače nosile vu škafaj vino i jesti. Tak su se podsegurile, da su nuter vu ogenju išle i više njih je doli opalo. Jednoga profesora devetnajst lét staro pucu mrtvu su donesli vun s boja. Ravno vu srdce je dobila kuglju. S jako velikom paradom i svečanostjom su ju zakopali. Jednoj takodjer mladoj puci su morali jedno ruku i jedno nogu doli od rezati, takve strahovitne plazere je dobila. Jeden čeli vlak ženskih betežnikov su vu Belgrad dopelali vu špital.

Pri Kumanovi tri dana je trajal boj i od dva srbskih regimentov komaj je nekoji človek ostal živ. Zavrjeti turski soldati povedaju, da nigdi nebi sğubili bitku, ako bi dosta municije i živiša imali. Negda se jim sğodi, da tri dana nedobiju jesti i poleg toga tak oslabiju, da nemoreju harčevati. Officeri špotaju i kuneju vodje, koji nigdi nemoreju pred neprijateljom postati. Novine tak pišeju, da siromaški turski soldati takov kruh dobiju, vu kojem je samo pol mele, pol pak je pšek i nitko ga nemore trošiti. Razmi se, da poleg takve beštarije soldati od glada moraju pobeći pred neprijateljom. Turske soldate nisu bolgarski i srbski štuki pokali, nego veliki glad.

Evo nekoji najnovši telegrami od boja: Konstantinapolj, november 18. Nazim paša je ovoga telegrama poslat: Denes rano v jutro su bolgarci šteli naše šance predrti. Boj je od jutra do kesnoga večera trpel. Naši štuki su bolgarce pretrali. Naši pešički

večer idem v kazalište; se špansiram. Opet mi v žepu ostanaju četiri okrugle koronice. Namesto da pušim fine cigare, cigarettine; pušim duhana po sedem krejcerov, in si po tim putu opet prišparam ko več ne — i 1/2 korunicu. Namesto da se svaki tjeđen odpelam domu, idem dvakrat na leto, in si opet prišparam dva stotnjaka. Namesto, da bi lovil po večerih kakve lahkožive frejce, i ž njimi hodil po dvoranah, po balih, po plešiščih; — se svega toga ognem. Opet mi oстане jedna banka. Namesto da nosim salonski gvant, amerikanske cepelje, i visok cinder; nosim cejgnate hlače, japino sukujo, komendjaško kapu, i gazdove šlapsuhe. Opet si prišparam okoli dvésto korun.

Došla sma do trafike.
— Tak vidiš Martinek, svaki mesec zadnjoga, si skup z računam svo šparanje, in niš na menje, kak na dvešti jezer korun mi vun dojdeju ovi dohodki.
— In gdé su ti penezi? — Ga hlastno pitam.
— Ngdi su ni ... Nega njih ... Ja si tak računam, kak bi lahko bili! — Mije odgovoril, in prosil sedem krejcerov na posudo, i ž njimi odišel v trafiko.

Kutnyak Márton, Keszthely.

su tri bulgarske baterije vlovili. Turčini su bulgarce pri Čataldži vun sbili s njihovi šancev i 62 štukov su njim zeli. 8600 bulgarcov su vlovili. Mrtvih ga strahovitno čuda. Turska flotta je jako na pomoč bila. Na drugi strani su takaj turčini bitku zdobili, 500 bulgarcov je tam doli opalo i 700 je jako rajeno. 17 štukov su takodjer na ovi strani bulgarcom zeli. Četiri bulgarske regimente su čistam uništili.

S Drinapolja su turčini vun vdrl i po strahovitni bitki su bulgarce pretrali. Mrtvih ga jako vnoغو.

Okolo Karabruna je takodjer vnoغو krvi se prelejalo i tam su turčini dobili bitku i bulgarcom 42 štuke su zeli. More biti, da bu se sve preobrnu i za kratkoma mir budu napravili.

Konstantinapolj, nov. 19. Turčini su dvanajst vur mira prosili, da mrtve pokopaju. Bulgarski zapovednik, je dopustil mir, ali samo na osem vur. Koji vu koleri vumreju, one skurju.

Belgrad, nov. 19. Monastir je propal i poleg toga je tu strahovitno veselje. 40 jezer turčina se je predalo srbom.

Berlin, nov. 19. Tu je takov glas, da su bolgarci okolo Dergosa opet turčine do morja Črnoga stisnuli, jerbo na morju je strahoviten viher bil i turske ladje nisu mogle svojim na pomoč iti.

Belgrad, nov. 19. Ferdinand kralj svojega brata, Fülöp koburg-gothai hercega s tajnom missijom Karolj romanskomu kralju je poslat.

Konstantinapolj, nov. 19. Ministri su opet tak odredili vu sednici, da boja do zadnje kaplje krvi budu lirali. To su taki na glas dali sultano, koj je to potvrdil. Okolo Čelepkó Mahmud Muktar paša plazera bil i sad su vu pruski špitalj odpeljali. Pruski poslanik na svojim automobilu je dal vitežkoga pašu vu špital spravit. Mahmud tri kuglje je dobil vu telo, pak i konja su mu strelili. Za vezda se još dobro čuti. Srbi su je na trideset korakov blizu dobili i onda su počeli strahovitno strélati. Paša je doli opal s konja i samo svojemu slugi more hvaliti, da su ga ni vlovili. Sluga ga je na pleča hitil i tak je s njim s ognja vun vušel. Potlam su turčini pomoč dobili i srbe su pretrali. Bolgarske pešičke, koji su na čelo liniju vdrali, takodjer su je pretrali i smed njih vnoغو su je na smrt oranili.

London, nov. 19. Ovdi je takov glas došel, da med Montenegro i med Turskim orsagu za par danov mir bude nastal.

Kak je vušel Tahy konzul? Od monarhije Tahy Laslo je bil vu Monastiru poslanik, konzul. Monastir je vu Albaniji i on je moral odonut pobeći, jerbo spuntani ljudi na smrt su ga iskali. Njegovu stanje još predi, kak su srbi vu varaš došli, albanci su nuter v drli njegve službenike su doli strelili, kancelariju su širom rezhitali i na zadnje su vužgali. Konzul vu zadnji minuti je nad oblok vun skočil vu srbsku opravu oblečeni i prék šumih i bregov je do Save došel i tam je na jednim malim čunu se prék odpeljal. V petek na večer je došel dimu vu srbski opravu s velikom bradom, tak da su ga niti roditelji ni mogli spoznati, sluga pak ga je niti nuter ni štel pustiti. Sad je doma, i pokedhob mu je zapovedano, da nikomu nesme nikaj povédati, niti se na vulci veliko ni kaže.

Vu Prizrendu pak je Prohaska Oskar konzul za kojega još niti neznamo kaj se je s njim pripetilo i ali je još vu življenju. Jeden telegram tak piše, da srbom je naj prveše delo bilo, kad su vu varaš v drli,

da decu, zenske i starce nečimurnu zakoleju. Tak su zaklali stojedenajst dece, trideset i pet ženskih i vnoغو starcov. Nekoji su na ostrak-magjarski konzulat vušli, divji srbi za njimi i sve su je postrelali, takodjer i konzulatovu družinu. Konzula pležeranoga na obćinsku hizu odpeljali i tam su ga zatvorili. Jeden telegram tak glasi, da su Prohasku zaklali i ako je to istina, onda niga više pomoći, da naši nebi vu srbiju vdrl i srbe strahovitno kastigali. Vu ovim poslu čela Europa bude znami.

Konstantinapolj, nov. 20. Bulgarci v čera jutro rano su naglo se navalili na tursko lévo i desno stranko, ali turčini su je nazat hitili. Okolo Kucuka su od trgli jedno brigado bulgarsko, vu veliki sili je vu Kolibrac se štela poteci, ali nije mogla. Čelo brigadu budu uništili ili pak vlovili. Rano su počeli štuki pucati od obedvé strane. Proti večeru su turki se navalili na bulgarce i dalko su je pretrali. Turski šeregi su sad vun jako dobri poziciji i vu dobrim položaju i to tak bude i na dalje ostalo, ako je vu redo budu hranili. Turčini to nakanenje imaju, da naj menje za tjeđen dan na čeli liniji budu počeli boja proti savezu i tak misliju, da pred Čataldžom se bude sreća na turčinsko stran obrnula. Vu Konstantinapolj je takov neveruvani glas došel, da Kuropatkin ruski general, koj je proti japinom čelo bitku sğubil, vodi bulgarsko vojsku.

Rus je naznanje dal turčinom, da poleg velike kolere na nikakvi način ne bude dopustil, da bulgarci vu Konstantinapolj v dereju. Kolera se već i vu Belgradu nastanila.

V Budapeštu vu delegaciji Nagy Ferenc delegatuz je interpeliral Berchtold Lipot od svunašnji poslov ministra, da naj popravi da vun, kaj se je pripetilo znašim konzulom vu Prizrendi, zakaj su srbi vu konzulovu hiži, kam niti s jednom nogom nebi smeli nuter štati, krvno kupelišče zrokuvali, tam konzulovu družno, deco i ženske spoklali i konzula sobom odtrali i poleg nepoznatih glasov i njega zaklali. Na mesto ministra grof Wickenburg je dal odgovor vu kojim je s rekel, da sad je križcičja i ako su nas tam samo naj menje sbantovali, Srbija ne bude to na subuma odnesla. Vu ovim poslu je čela Europa s nami. Naši su već nezmerno soldačije spravili s bog toga na Srbsku granicu, da si odnah zadovoljšćinu zememu, kak se pravica zavzédi.

Počel je malo mirneši veter puhati od Balkana. Pred dvemi dani je tak stalo, da Austria-Magjarska presiljena bude s oružjem zadovoljšćinu zeti od Srbije poleg one bezobraznosti koji su vu Prizrendo napravili. Srbi su malo itak se prestrašili i za odprošćenje prosiju. Sad još samo morsku postajališče zahtevaju na Adriji, to pak njim nebudemu dali. Ako pak bi se itak poleg ovoga maloga posta Europa s bunila, kak to srbi misliju, na jedenput bi dvajšti milijun ljudstva vu oružju stalo i potrošili bi na dan za svakojačke bojničke stvari i na porušene varaše tri-četiri milijun frankov. Za četirinajst danov najmenje petstojezer rajenikov i stojezer mrtvih bi bilo. Fabrike bi morali zaprti, poljodjelstva nebi bilo, trgovina bi prestala, svi banki bi prepali, orsagi pak pangrotérali. Vu Parisu, Berlinu, Beču, Budapeštu, Moskvi, Rimu i vu više vekših varašov strahovitna kolera bi se nastanila i od glada vnoغو ljudstva bi poginulo. Po selah bi samo starci, deca i žene ostale. Petdeset lét nebi dosta bilo, da bi se to sve nazat nastelilo. Takov kip prednami leži,

dvajsti milijun obitelji bi u strahovitu nevolju došlo. Vender nas Bog obćuvaj od toga.

Naj važnija stvar je sad to na bojnim mestu, da kolera je zastavila neprijatelje i poleg toga su sad mir napravili med sobom, da se budu mogli pogoditi, kaj bude sad svaki dobio i kuliku bude moral turčin kvara imati. Za vezda tak stoji stvar, da oružje je još nijedna doli del, ali morebiti, da za kratko vreme i to bude se pripetilo.

Kaj se je do vezda pripetilo na Balkano, to sve moći vu našim kolendaru »Medjimurskim« čitali, koj je ravno sad iz lazil vun s stamparije. Kaj pak bude se još dogodilo, to pak vam od nedelje, do nedelje vu naših »Medjimurskih« novinah spš mu, kak smu i do vezda. Daklem koj od boja oće čitati, najde vu Medjimurskim kolendaru i vu Medjimurskih novinah.

KAJ JE NOVOGA?

— **Vojvoda Festetics Tassiló** — vladalac od Albanie. Neštere budapeštanske novine toga glasa u rezširile, da od Albanie neodvisnost već se za sigurno kaže. Za Albanskoga kneza hoćuju u prvim redu keshrljškoga vlastelina, Festetics Tassiló vojvoda dobiti, koga Ferenc Ferdinand prietolonasljednik jako ljubi i poštuva, i koj velikoga imetka ima. Drugi bi bil W. Dischgrätz Lujó vojvoda.

— **Samoubojstva.** Public Jožef belatinski mladar-pomoćnik, koj je pri Weis-Bela belatinski paromelinu bil u službi, se je u prošim tjednu jedan dan na svojm stanu u prse strelil. Rana mu je pogibeljna. Zrok je nepoznat.

— **Kazniona kaštiga.** Još se je na protulejje pripetilo, da su dvé damašaski momaki Novak Górgja s kulčami dolivudrili. Siromak Novak se za kratke muke umrl. Poćintelje, Koczian Matjas i Furdj Martona su žandari uhtili. Ngiknižaški kr. sudbeni stol je vezda obedvč momake odsudil. Koczian je 5, a Furdj pako 4 godišnju kaznionu dobio.

— **Kultura — bez ogrjev.** Ngisjalonta (Biharvarmegjija) varas ima na šimonekerčki tanji jednu školu, koja je od centuma na šest kilometra daleko. Ovu školu u deždjenu vremenu teško moreju mali djaki dostići. Brščas tomu je zrok, da je varas još do vezda nē postal ogrjev, tojest drēvo za stran školu; učitelj pako, — jako spametno, — je dijake dimo postal stēm, da samo nek onda dojdeju u školu, ako bude dimnjak kadil. Dok ga nē ogrjeva, nega ućenja.

— **Zmrznul je.** Rassinger Šandor keshrljški stanovnik, koj je jako poznat bil na tamošnjim pijacu, je vetomane na Gjenešdiasi putoval, kaj tamo jednoga drugoga kupuje. Kada je proti domov išel, slaboga cloveka je vihor u jednu grabu hitil, i tamo su ga zmrzjenoga našli. U njegovim žepu su 70 korun gotovi penzi bili.

— **Nesreća.** Takač Jožef nagikapornakski poljodjelavec je vetomane po pēska išel k jedni grabi. Već su kola čisto puna bila s pēskom, kada se je zemlja na njega srušila, i Takač Jožefa podpunoma zakapala. Dok su nesreću spazili, Takač je već mrtev bil. Dovicu i sedem dirce je ostavil.

— **Vlovili su ga.** Kapošvarski redari su vezda nē zdavnja vlovili Arvaj Janos zvanoga osoba, koj je u minućem mesec 10 ga dana na Csaktornja Hodoši Vilmošu

pojatu vužgal i od njega 9 jezer korun vrednosći penze i dragulje vkral.

— **Umril je jedan turski soldat.** Izmedju kapošvarske turske soldate je jedan prosti soldat, Ali ben Čircemba vetomane u tuberkolozišu umrl. Njegov sprevod je s soldačkom paradom bil svršeni, na kojim su i naši, tamošnji soldati nazoćni bili. Bogabojećoga muzulmana su nē u groblju, nego zvun varasa, na neutralnim mestu zakapali.

— **Carević je odzdravil.** Iz Pétervara javiju, da je ruski car i njegva familija ostavil Špatu i u Čerskoje-Selo su se putovali. To tulko znamenuje, da je mali Alexej prietolonasljednik, proti komu je atentat bil, već odzdravil.

— **U Srbiju skoćeni nadporučnik.** Iz Ujvideka, od tamošnjega 6 broj. pješćikoga regementa je Bogdanovč Pal serb postajani nadporučnik u Belgrad skoćil i gori se je dal vzeli u serbsku vojsku.

— **Samobojni perovodja.** Tkućeg meseca 17 ga dana odvećer se je u Zagrebu Čhavrak Leo, od orsackoga kormana perovodja u glavu strelil. Nesretni mladi clovek, koj bi mogel u njegovj službi velkoga karijera delat po vremenu, je odmah umrl.

— **Zaklal je svojega mlajšoga brata.** Na Szabadki se je strašno krivolocnost pripetilo. U Takač Janošovi hži su bilkolone. Čarek ga bilo dostig! Grubjan hži gazda je pred polnoći iz doma odšil i potlam na pijan je nazaj došel. Njegva suprugja je k materi vušla i kada je muž za nju išel, žene su si na sebe zatvorile vrata, al Takač je prećpazil na prošće i dolpad avši je još s vekšom srditosćum jurisal u hižu. Dok su žene vušle, dimo je došel od grubjan-koga cloveka stareši brat Ferenc, i pošpal je pijanca. Naće se je med njh svadja nastala, hitali su se i med tēm je Ferenc s jednim župnim nožom njegovga mlajšega brata, Janoša dvēkrat vpićil. Veliki mir je nastal i kada su žene hudoga slutil, nazaj su se povrnule i u krvi na mrtvoma su naši Takač Janoša. Žandari su uhtili krvnika, koj je prije tajil, nego da su ga odnesli na prolievanje krvi mesto, spoznal je svojega čina, i pokazal je mesto, kam je noža skril.

— **Naglo smrt.** Na Uigvaru je Mahalić Janos varaski zastupnik u minućem tork polдне na varaski sednici skupa opal i za neštere minute umrl. Mahalić je 66 godine star bil, i srčna uzma ga je zaktala.

— **Kralj.** I. Ferencz Jožef magjarski kralj je tekuceg meseca 19-ga dana na Budapeštu, u budimski kraljskim gradu vu Sveti Štefan-kapelci tihu mešu poslušal v jutro od pol osem — do osme ure. Pred poldan od deseti uri je kralj pogledat ove nove oprave, koje budu honvédski kanonéri hasnuvali. Kralju su se oprave jako dopadali.

— **Bavarski prietolonasljednik na Magjarskimsorsagu.** Lujó bavarski kronprinč bude december 8 ga dana na svoj imetek, u Šarvar (Vašvarmegjija) dolizil. Ovdje bude preko tri tjedne stanoval i vad sil. I to se čuje, da bude jeden Puhorri zvani bavarski bogataš na Šarvaru jednu pivolvornicu opravil. Šarvarski stanovnik s velikom paradom čekaju bavarskoga prietolonasljednika.

— **Dinamitatentat proti svatovi.** Na Almašegrešu (Ar-dvarmegjija) je jeden Dragó Demeter zvani selški monak dinamitatentata osnoval proti jedne svatovi. Ali dinamit se je predi eksplođerat i Dragana smrtuo oranil. Božja kaštiga je dostigla.

— **Čizmica kupovanja.** Vetomane su pet bulgarci — med njih dvē offićeri — stanovali na Galgocu, koji su u bližnji lipotvarski (Njitravarmegjija) kaznioni 25 jezer komad čizmice (bakkanče) kupovali za bulgarske soldate. Bakkanče mora kazniona odmah odpremati, čela svota (225 jezer korun) se odmah splati iz bulgarske orsacke kasse. To se razme, k ratu treba samo penze, penze i penze!

— **U Dunav je opal.** November mesec 18-ga u noći Žarkan Istvan 49 godišnji ladjar je u uipeštškim pristanstu iz jedne ladje u Dunav opal. Brodari su ga vaubranil.

— **Ratoprema.** Honvédski ministar je u Weisz Manfred čepelski tvornici 128 komad gibive kuhnje i druge, pri kuhanju i pećenju hasnovite stvaru odredil. U tvornici čeli dan i noć delaju i neprestano išceju težake. Možbit će ipak biti nekva bedasta mobilizacija!

— **Neseju naše soldate na hatar.** U Budapeštu, gde sad naš stari kralj stanova, od vojska ministri i generali nekaj kuhaju, samo to neznamo kaj i kak? Iz dnevnik čitamo samo to, da naše soldate, naše mile dečke već jako neseju vlaki na hatar, i to u slavno Bosnju. Iz Szombathelja javiju, da već od više danov maršiere i kanoniere odpremaju preko Szombathelja u Triest. — Iz Szegeda javiju, da preko Szeged — Rakusskim stacionu od minuceg tordna počamš stalno neseju soldate preko Szabadka u Bosnju i Dalmaciju. Dakle ipak hoće nekaj biti tamo na hataru, u grčavim orsagu, vu onu slavno Bosnu u! Srbijanci nikak nemreju u miru biti, nekaj njih jako srbi, brščas naši soldati moraju pripraviti biti na to, da nje malo načuha u. To se na fl tooma mora pripetiti, im čeli Balkan je već u ognju, a Seibijanci već dalje puše ognja. Nesretni narod, kakve bedastoće dela med puka.

— **Ogenj.** Tkućeg meseca 13-ga dana je na Kadarkutu (Somogyvarm.) Vasdēnje Imreov paromelin podpunoma dolzgoriel. Kvar je 20 jezer korun. Melin je bil osjeuravan.

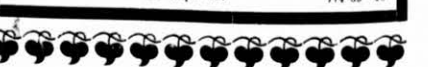
— **Umoril je vlak.** Kobna nesreća se je pripetila u prošim tjednu na somogy-sob-kim stacionu Gjoči Janos udjombovarski krotljnik je pri šbanju med dvē pufrē došel, koji su mu rebre podpunoma zdrobili. Nesretni clovek je za neštere ure med sturice muke umrl.

— **Učitelj kakti buntovnik.** Matej Marton lótkomlóski učitelj je vetomane u tamošnji gostioni pred jedne družtve oćitoval, da za radi toga, da su vezda balkanski državi rata gvinuli, i na Magjarskim orsagu budu hrvati gospoda. — Budemu vankrećil magjare — rekel je učitelj. Dva žandari su u krēmi bili i učitelja, kakti buntovnika, najjavili su pri sudu.

AZ ÖREGEM

is mindig azt mondta, hogy szeplök elűzésére, valamint finom, pua hős felhár teint előfűrés és megóvására nincs jobb szappan, mint a világhírű „Steckenpfeffer“ lilliomos szappan. Védjegye „Steckenpfeffer“ készítő Bergmann és Co. czég Tescben a/E. — Kapható minden gyógyszer-, drogéria- illatszertár s minden észak-magyarországi városhelyben. Árbanja 80 fillér. — Használóképernyő csodálatosan bevált és Bergmann féle „Mancra“ lilliomos tejkrém felhár és finom nők kezek megóvására, ennek tubusa 70 filléért mindenütt kapható.

totta életének fátylát a vármegye tanítói-nak öszinte bánatára. Temetése ma lesz Zalaegerszegen délután 3 órakor. Halálát úgyvégyén, fián és kiterjedt rokonságán kívül nagyon sok tisztelője és jó barátja gyászolja. Nyugodjék békében!

— **Kettős családi öröm.** Meider Mór drávavásárhelyi korcsnáros családja kettős ünnepet ült a múlt héten. Ilona lányát vasárnap eljegyezte Schlezinger Lajos csáktornyai kereskedő, Emilia lánya meg férjhez ment. Múlt csütörtökön oltárhoz vezette Mayer Matyás posta- és távírdá segédtiszt Budapestről.

— **Állandó választmányi gyűlés.** A jövő hó 9-én tartandó törvényhatósági bizottsági rendes közgyűlésre, Nagykanizsa 1911. évi számadásának megvizsgálása céljából az állandó választmány gyűlése f. é. nov. 23-án, a közgyűlésen felveendő egyéb ügyek tárgyalása végett pedig december 2-án, mindenkor délelőtt fél tíz órakor tartatik meg a vármegye-ház gyűléstermében.

— **Gazdakör megalakulása.** A Légrádi Gazdakör múlt vasárnap tartotta meg előre hirdetett közgyűlését, amelyen a kör meg is alakult. A közgyűlésen számosan voltak Nagykanizsáról, de a Zalamegyei Gazdasági Egyesület is érdeklődött az ügy iránt, ahonnan Sárközy Viktor tükár érkezett le a közgyűlésre, hogy a gazdakör megalakulásában hathatósan támogassa. A Csáktornyai Gazdakör részéről Besztercezy Gábor gazdasági tanár vett részt a gyűlésen. A megalkotott gazdakör elnöke Sturczmázy László légrádi helyettesjegyző lett; alelnöknek pedig Frielefeld Henrik és tükárnak új Goldschmidt József választották meg. Hozogó lett Horváth Olivér, pénztárnok Auer Károly és könyvtáros Kis János. Az alakuló gyűlést este társasvacsera és táncmulatság követte, mely igen lelkes hangulatban virradatig tartott.

— **Közönetnyilvánítás.** F. hó 17-én a Buday-féle vendéghobon tartott táncmulatság alkalmával a Csáktornyai építendő kórház alapja javára 10 K folyt be, melyet átvtünk és e helyen nyugtatunk. Az előjáróság.

— **Vasútiügy.** A régóta vajudó Alsó-lendva—nagykanizsai vasúti ügy nagysokára megint tett egy lépést megvalósulási felé. Ezt az Alsólendván f. hó 14-én megtartott értekezlet eredményezte, melyen Stein Miklós és dr. Weszely Tibor engedményesek előadása szerint kitűnt, hogy a vasút létrejöttének semmi más akadályja nincs, mint a törzsrészvények jegyzése. Ebből kifolyólag elhatározta az értekezlet, hogy újabb törzsrészvény-akció indít; hogy a megyei közszárműláras kerestülvitele tárgyában intézkedjék s az engedélyezési tárgyaláshoz küldöttséget meneszt. Múltan az értekezleten Letyenyéri és Nagykanizsáról is voltak jelen érdekeltek, akik a vasúti ügy iránt a legmesszebb mértő támogatást ígérték, alapos kifutások vannak arra nézve, hogy az Alsólendva—nagykanizsai vasúti kérdés utolsó akadályát is rövidesen elhárítsák, ami aztán az Alsólendva—muraszombati vasút kiépítését is remélhetőleg maga után fogja vinni.

— **Napközi Otthon közgyűlése.** A Napközi Otthon ma délután 5 órakor tartta meg közgyűlését, melynek fontos tárgysorozatánál fogva nagyon is óhajtható, hogy azon minél többen megjelenjenek.

— **Meghívó.** F. évi december hó 1-én a Pecsornok Ottó vendéglőjének helyiségében, két óvodás gyermek felruházására, táncestély rendeztetik. Belépti-díj személyenkül

80 fill., családjegy 1:40 K. Kezdeté este 8 órakor. Tekintettel a jótékony célra, felül-felülések közönnettel fogadtatnak és a Muraközben nyugtáztatnak.

— **Kérdezzé meg** házi orvosát, hogy nem-e akkor cselekszik legokosabban, ha már szappant vásárol, hogy csak a kolczvári Heinrich-féle Szent László fertőtlenítő pipera szappant veszi. Megív minden ragályos betegégtől.

— **Gazdasági egyesületek tevékenysége a többtermelés érdekében.** Földmivelésügyi miniszterünk jelszava, amely szerint mindenkinek többtermelésre kell törekednie, úgy látszik, nemcsak jelszó marad, mert minden teren azt látjuk, hogy gazdaközön-székünk csakugyan komolyan törekszik a többtermelésre. Így gazdasági egyesületeink körében élénk mozgalom indult meg mindentel a többtermelés érdekében. Az egyik tenyészállatokat o-zt ki, a másik műtrágyázási kísérleteket vég-zet, egyszóval mindenik teljesíti kötelességét a nép jobb gazdálkódása érdekében. Múltan pedig éppen a műtrágyák segítségével lehet legkisebb befektetéssel, legkevesebb fáradsággal, legjelentékenyebben fokozni a termés átlagokat, különösen a műtrágyák megismertetése és terjesztése érdekében működik több gazdasági egyesület. Így a temesgyeji és a torontálmegyei egyesületek nagyobb mennyiségű, magyar műtrágyát osztottak ki kísérletezősekre kisgazdák közül; ezenkívül pedig a torontálmegyei és szatmármegyei gazdasági egyesületek összes községében szakelődöket küldenek ki a tél folyamán, akik a népnek megmagyarázzák a műtrágyák lényegét, hasznát, hogy rámutassanak arra, miként kell a műtrágyafelvételeket alkalmazni s minő haszon várható alkalmazásukból. Özömmel látjuk a gazdasági egyesületeknek az irányú működését és megvannak győződve, hogy a működésükkel a többtermelés érdekében igen jelentékeny szolgálatot tesznek.

— **Megszűnt járvány.** Aisólvándán tudvalegőleg több héten át szűnőttek az öz-szes iskolák, mert a városban sarlach-járvány dühöngött. Múltan a járvány megszűnt nek tekinthető, a tanítások az egész vonalon újból megkezdődtek.

— **A Balaton új gőzöse.** A Balaton Szövetség áldasos működése ismét megtermi a gyümölcsöt. Előbke, Övári Ferenc dr. kir-jarta a miniszterumnál, hogy a Balaton-Kultusz fejlesztésére jövő évi költségvetésében negy millió koronát felvegyen. Ebből a hajópark gyarapítása céljából kélszáz-ezer K-n egy új gőzhajót építenek, mivel a jelenleg forgalomban lévő hajók nem elegendők a közlekedés lebonyolítására.

— **Tűz.** Folyó hó 18-án reggel tél 8 órakor tűzlármá riasztotta fel Perlak lakóit. Krémár Józsefné Vásártéri utcában lévő háza gyulladt ki s lett a lángok martaléka. A kár 8—900 korona. Az épület csak részben volt biztosítva. A tűz a padlásra felvitt s meg teljesen el nem oltott széntől keletkezett.

— **Járványos kutyabetegség.** Perlakon a kutyák között járványos betegség ütött ki. Több kutyát agyonlőttek.

— **A szénkénegező gazdák figyelmébe.** A földmivelésügyi miniszter f. évi 119648 sz. rendeletével meghagyta a szénkénegrak-tárak kezelőinek, hogy amikor a szénkéneget kiadják, figyelmeztessék a feleket, hogy a hordókat a kűrités után hideg vízzel jól öblítsék ki. A szénkénegraktárak vizsgálata alkalmával arról győződtek meg, hogy több hordóban a szénkénege fekete és piszkos, minék az az oka, hogy a szénkéneget igénybe vevő szőlőbirtokosok a hordó kiűritése után

azt nem mossák ki s emiatt a hordóban fekete, piszkos lerakódás képződik. Saját érdekében cselekszik tehát minden szőlősgazda, ha a felhívásnak eleget tesz.

— **Egy 48-as honvéd halála.** Ráth János, 48-as nyug. honvédszázados életének 86-ik évében f. hó 12-én Murakirályon elhunyt. Temetése f. hó 14-én történt a község lakosságának élénk részvéte mellett. A sirnál Harmat Nándor ligetvári körjegyző búcsúzattala el megható szavakkal a nemzeti függetlenség egykori harcosát. Az elhunytal nagyszámú rokonsága siratja. Legyen áldott emléke!

— **A benzín drágulása.** A soproni kereskedelmi és iparkamara jelenti, hogy az Apolló kőolajfinomító r. t. a kisiparosoknak a benzint drágábban szállítja, mint ahogy a kereskedelmi kormányjal kötött szerződése kötelezi. A kamara figyelmeztette a kereskedelmi minisztert erre a körülményre, aki felhívta az Apolló budapesti igazgatóságát, hogy a kisiparosoknak f. évi augusztus 15-éig szállított benzínmennyiség után 18 koronán, ettől az időponttól kezdve pedig 23 koronán, vagyis a megállapított áronon fölül számított összegeket az illető kisiparosoknak legke-zőbb f. évi november hó 30-ig térítse vissza, a jövőben pedig a megállapított árhoz alkalmazkodjék.

— **A Cigariilos vidéken is kapható.** A pénzügyminiszter legújabb rendelete alapján a Cigariillos f. évi december hó 15-étől kezdődőleg nemcsak a dohánynagyárusoknál, hanem az összes trafikokban kapható lesz. Ára darabonként 5 fill.

— **Világhírű gyermekorvosok egyhangú véleménye,** hogy a gyermek-ek elismert, legkiválóbb tőpszere az „Lvál sz és idefől kezdve a »Phosphatine Fallières«, mert nagyon könnyen emészthető, igen kellemes ízű, a f-gázat megkönnyíti és biztosítja a csontrészter fejlődését.

— **Tolvajlás.** Múlt hétfőn éjjel egy fur-fangos tolvaj Pálfalváról két lovat, kocsival együtt ellopott. Feljelentés folytán a csendőrség mozgásba hozta az egész környéket, sőt a szomszéd vármegyéket is értesítették a lopásról. A körözletes eredménnyel járt. Amennyiben Szigetvárról vett sürgőnyi érte-síté-ből kitetszőleg a lovakat a kocsival együtt ott megtalálták, de a tettesek kerekelt oldottak. Az erélyes nyomozás folytán a tettesek egyike azonban mégis hurokra került. A többit tovább keresik.

— **Fonyód új fürdőneve.** A belügyminiszter a Fonyód község határában fekvő fürdőhely nevént Balatonfenyvesre változtatta meg.

— **Pályázati hirdetmény.** A zalaegerszegi tanítói járáskör pályázatot hirdet a Szepekélen tartott közgyűlés határozata értelmében 40 K tanulói jutalomra. Pályázhatnak oly járásköri tagok gyermekei, kik közép-, vagy középiskolai jelleggel bíró taninteztetben járnak. Pályázati határidő dec. 1. A folyamodás a tavalyi bizonyítvány alapján történik.

C S A R N O K.

Egy éjet tölték Turában, Éltén, szomjan, torturában.

—
Igy szólott a Kármelita :
Ha félre lépsz Kár, Melitta.

—
A barátoknak van csuhája,
Nincs annak, ki karscu, hája.

—
Amióta a kalapja karimás,
Hígyjék el nekem, hogy a Kari más.

Sve pošiljke, kaj se tiče zadržaja novinah, se imaju poslati na ime urednika vu Csáktornya

Izdateljstvo:

knjižara Strausz Sandora kam se predplate i obznane pošiljaju.

MEDJIMURJE

na hrvatskom i magjarskom jeziku izlazeći društveni, znanstveni i povučljivi list za puk
Izlazi svaki tjeden jedanokrat i to: svaku nedelju.

Predplatna cčna je:

Na celo leto . . . . . 8 kor.
Na pol leta . . . . . 4 kor.
Na četvert leta . . . 2 kor.
Pojedini broji koštaju 20 fill.

Obznane se poleg pogodbe i fal računaju.

Odgovorni urednik:
ZRINYI KÁROLY.

Surađnik:
PATAKI VIKTOR.

Izdavatelj i vlasnik
STRAUSZ SANDOR.

Gazdaricam.

I vu naj vekšim siromaštvim od gazdarice visi, da se pri hiži svaki dobro čuti, ako si samo malo truda zeme i nije nemarna. Nišci naj ni misli, da samo tam je lépo i dobro, gde za drage peneze kupju svakojačko cfrasto pohiživo, kipe i zercale i druge paradne stvari, nek tam je mir i čast, gde se na svakim faláčko vidi, da se gazdarica za sve brini i svigdi ie jeno oko, gde je treba nekaj vu red zeti i posnažiti. Lépi stan, gde je sve siromaštvo vu redo i čisto, uvék samo spametno i marljivo gazdarico hvati. Dosta je, ako človek samo malo pogledne vu sobu, da najedenput zna, kakva je gazdarica pri hiži. Gde vu redo gazdarica, tam je uvék svaka stvar na svojim mesto, čisto i snažno.

Hža je onda vu redo, ako je svaki dan dobro s luftana, pometena, nigdi se smetje ili prah ni vidi i sténe su lépo poličene. Gde človek ni vidi vu svakim vuglo ili kotu pavučine, pavuk se samo tam nastani, gde mira ima i gde ga svaki dan ni baulujejo snažejom. Tam se nastanjuju svakojački kukci, gde mira imaju. Bormeš marljiva gazdarica niti jeden dan ni zamudi, da nebi sobu lépo pomela, posnažila, da nebi sobu i posteljinjav dobro s luftala, pohiživo pobrisala. Vu pomnjivo pospravljene hiži svaki se dobro čuti, prém ako gazdarica i to razmi, kak je treba pristojno sve

vu red zeti. Nije potrebno nikakve parade delati, nek samo s marljivostjom čistoću deržati.

K tomu nije treba nikakvoga stroška, samo malo spretnost i marljivost. Nekoji misliju, da je to lépo, ako svakojačke c fre na vésiju po sténa; i onda potlam pak se nišci ni smisli, da bi barem na tjeden jeddenput praha doh pobrisal ili stepel. Jedna čista plavta na šublatu, čisti obluki, nekakov cvét vu téglec, čisti šérungi je ravno dost, da človek more reći, tu je vredo gazdarica.

Vu takvim stanu je mir, to pak je najlepše na svétu. Bez mira néga radosti, gde pak je radost, tam je i Božji mir. Nije bormeš tam najlepše i vugodno, gde je cfrasto i drago pohiživo, hiži pak s praznim srdcom hodiju okolo, nek tam je dobro, gde svaki vu srdcu čuti radost prama drugomu, kiuč je veliki, gde jeden drugoga razmi i gde ni mrziju i ni svadju se s mirum med sobom. Tam je Božji blagoslov, gde žena spametno zna i razmi rastalati ono, kaj muž s teškom mukom zasluž. Tam je zdravje i zadovolnost, gde je sve vu redo i čisto, gde se trudni človek vu miru more počinuti. Takov stan je uvék vu pameti človeku kam gud ga hiti sudbina i navék mu na pamet dojdeju ove reči: Dalko sem bil po svétu, svigdi mi je dobro bilo, ali najbolše mi je itak doma.

Gde muž ima mira i zadovolnost pri hiži, tam ni misli na krčmu i na pivinu. Samo poglednite takvoga muža, ženu, koj

je uvék vu krčmi, kakov red je doma. S vekšinoma pri takvi hži néga nikakvoga reda, tomu pak je najvišeput žena kriva, koja ni mari za muža, nemarljiva je i sama je još bolje potrošliva, kak je muž. Vu takovim mesto, néga nikakvoga reda i muž se veseli, da more s doma odti i ni vidi domaču nečistoću.

Još i takvoga muža moči od krčme oteći, koj rad vu takvo društvo hodi, kak je sam, ako žena s radostjom i s čistocum njemu prišku da, da se skim više doma zadrževlje.

Tam je samo zadovolnost i blagoslov, gde žena i muž jednako se brinju za decu i jednako delaju zanje, da je vu miru Božjem moreju odhraniti. Pélido si moremu zeti od malih ptčicah, kak paziju i kak radi imaju svoju gujčdicu, od kud si budu po vremenu svoje male spelali.

Balkanski boj.

Šest tjednov traja već taj boj, vu kojem su tak doli deli Turski orsag, da je moral za mir prositi i sad Europanski vladari dojdju na red, da nebuda dopustili čistam uništiti ov stari i negdašnji orsag. Ako na nekoga nevolja dojde, nigdar ni dojde sama. K veliki nesreći je još vekša došla: kolera. Na dan po jezero turčina pogine od kolere.

Pri Kumanovi su dva generali vodili srbsku vojsku proti 80 jezer turčinom. Člo-

Pred sudom.

Mnogo pesmih v svojem življenju
Spisal sem — o tom mislim si;
»Soli bile p-smine prave?
I la močne proti kritiki?

In odgovor takov ja čujem:
»Zlo — brate ravno naopak!
V pesmih glas ti je nevođenoj,
I fuč pismeni redič svak le

Neide v glavo mi sve ovo.
To je zvana — plašljiva sila.
Mnogo spisal sem već ja pesmih,
Tak ne verjem, da med množinoj
I dobra pësma nebi bila.

Kutnyák Márton.
Keszthely.

Dohodki.

Jednoga toploga létloga večera se odpravim šetat na glavno ulico. — Topel jug negdi tam doli iz Medjimurja je podpuhaval po dugi ulici, in vedril i ca šetajuče gospode. Mimo mene je sve puno ljudh — gospode mrgoieto. Živahno mrmlanje, i veselo pozdravljanje se je čulo po taracu gori in doh, — od prvoga konca do drugoga. Najraje bi se — kak se i svigdar rad — sam šetal. Ali nek bude poiskal sam si prijatelja, prvo zbog toga, da me je već čakal na voglu, a drugo zbog toga, da človeka ta naša internacionalna gospoda, kak gosti kupališta —

grozno človeka motrijo, ko se sam šeta kdo gud — med njimi. Čudni ljudi su to. Svi gzdavi, i svi našemjeni po najnovější mod. Ampak človek k tomu nemre reći, da su i neoljudni, još preudovorni su, kak se reče: prave francuzke narave.

Tak sem se dobro počutil med njimi, da velim prijatelju:

— Čuješ amice! Kak se je lušno šetati tu tak med gospodaj. Čovek naenput misli, da je kakovi zemeljski gospon! Kaj né?

— Bormeš — mi reče gzdavo pitani ti se lahko počutis za kaj takvoga. Siromak!

— Siromak vera, — in ti si nikaj né boljši od méne!

— Kaj si rekel? Da sem nikaj né boljši od tebe?

— Né bormeš!

— Ej! — Pomisli si samo, da sem još né pri letah, in već imam svaki mesec dvejsti jezer korun čistoga dohodka!

— Mačko pisano moš ti! Né dvejsti jezer korun dohodka na mesec!

— Ej! Onda koliko misliš?

— Koliko?

— J!

— Nič! Čista nič! Ali pak toliko kolko ja. Najmenje.

— Ti niti onda nedvomiš, da kak lepo nafletnoma ja, nutri u jednim mesecu; lepo

dvejsti jezer korun skup našpavam. Svo šparanje si lepo dol napisem v edno knjižico, v bilježnico, in ko dojde špannji v mesecu, si prošle tjedne svo šparanje, skup z računam, in ko mi verješ ili né, svo šparanje vudri na jezere, i jezere!

— Idi se solit s tvojimi jezerkami, ja ti ran čista nič neverjem.

— Jer me nerazmiš!

— Bormeš nerazmiš te, kak moreš takvu bedastu šalu nabijati komu drugomu. T! Ki groša nezmore.

— Tak misliš? No onda me poslušaj, in taki se osvedociš, da je sve živa istina!

— Ptčni!

— Samo me slušaj, kak počnem šparati že od zarana: Svako jutro bi lahko išel v kavano na fruštok, in rajš doma ostanem pri časi mleka, i pri žemli. V kavani bi platil nejmenje za sve skup dvé korune, dočim me domaj košta samo dva groša. Ostanemu mi dvé korune. Potlam bolje ko se idem kopat na Héviz, lahko bi se s fjakerom odžabal tam, i opet domu, in ja idem peški sim-tam; opet mi ostane v žepu deset korunc. Na obed bi lahko išel v kakov veliki hotel, nedem! In mi opet ostane v žepu do peddeset korun. Namesto, dabise po obedu gdé v kakovi baudi kartaj; kolovratim. Opet mi ostanaju dva stotnjaki. Namesto da na

Tisztán

és világosan úgy kérje és fogja el, ha szappant vesz, hogy

KOLOZSVÁRI (HEINRICH-féle) :::

- Glycerin szappan
- Tojás „
- Mandula „
- Márvány „

A kolozsvári gyógyszappan gyár azért lett világhírű, mert a legdrágább és teljesen ártalmatlan anyagból készíti szappanait.

3566/ik. 1912

Arverési hirdetmény.

A perlaki kir. járásbíróóság mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Varasanez András (nő: Glavák Ágotával) muracsányi lakosnak, Varasanez András (nő: Varasanez Katalinnal) u. o. lakos elleni végrehajtási ügyében 299 kor. lőke, ennek 1911. évi szeptember hó 24 napjától járó 5% kamata, 1/8% váltódíj, 82 kor. 41 f eddig, 20 kor. 75 f árverés kérvényi költség behajtása végett a nagykamizsai kir. lörvényszék, a perlaki kir. járásbíróóság területén fekvő Muracsány községi 1089. sz. tkjvben foglalt 374 hrsz. ház 200 sz. a udvarral, ingatlanak 1/4-ed része 200 kor. u. o. 3738. sztkjvben foglalt 372/b/2 hrsz. kert, a beltelekben ingatlan 1/4-ed része 2 kor. u. o. 3470 sztkjvben foglalt 2947/3 hrsz. legelő Zsabani dűlőben egészben 26 kor. 586/a szántó Zaverjte dűlőben egészben 61 kor. 586/d szántó Zaverjte dűlőben egészben 29 kor. 2985/b hrsz. rét Bereki dűlőben egészben 219 kor. 2164/b/2 hrsz. szántó és rét Barbaricsevkut dűlőben egészben 65 kor. 2260/a/1 hrsz. rét Barbaricsevkut dűlőben egészben 20 kor. 2781/b/1 hrsz. rét Skarice Bereki dűlőben egészben 34 kor. 2804/a/1 hrsz. rét Skarice Bereki dűlőben egészben 110 kor. 9 sorsz. 8/31240-ed arányu legelő illetmény 8 kor. a ligetvári 244 sztkjvben felvett 378/a hrsz. rét és erdő Na Ith dűlőben 1/2-ed része 42 kor. kikiáltási árban, mint becsárban és pedig: a muracsányi 3738 sztkjvben foglalt ingatlan, annak 1/4-ed részére Kvakác Mátyas muracsányi lakos javára bekelezett holtigani haszonélvezeti jogalmi jognak fenntartásával s amennyiben 1500 kor. be nem ígértetnek, annak fenntartása nélkül

a Muracsány község határában fekvő ingatlanok Muracsány község házául

1912. évi december hó 13-ik napján d. e. 10 órákor

Ligetvár község határában fekvő ingatlan pedig

1912. évi december hó 13-ik napján d. u. 4 órákor

Ligetvár község házául dr. Reményi Zoltán perlaki ügyvéd vagy helyettese közbenjöttével megtartandó árverésen eladtni fog.

Kikiáltási ár a fentebb kitelt becsár melynek 2/3 nál alacsonyabb áron el nem adható.

Árverezni kívánók tartoznak a becsár 10%-át készpénzben vagy óvadékképes papírban a kiküldött kezéhez letenni.

Vevő köteles a vételért három egyenlő részletben még pedig az elsőt az árverés jogerőre emelkedésétől számított 15 nap alatt, a másodikat ugyanattól 30 nap alatt, a harmadikat ugyanattól 45 nap alatt, minden egyes vételári részlet után az árverés napjától számított 5% kamatokkal együtt az árverési feltételekben meghatározott helyen és módzatok szerint lefizetni.

Perlak, 1912. aug. 30. 983

3567. tkv. 1912.

I. Arverési hirdetmény.

A perlaki kir. járásbíróóság, mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Weiszfeld Ignác muracsányi lakos végrehajtónak Gadlin Mátyas (nő: Varasanez Franciskával) u. o. lakos elleni végrehajtási ügyében 92 kor. 84 f lőke, ennek 1912. április 27. napjától járó 5% kamata 41 kor. 20 f eddig, 18 kor. 30 f árverés kérvényi költség behajtása végett a nagykamizsai kir. lörvényszék, a per-

laki kir. járásbíróóság területén fekvő Muracsány községi 440 sztkjvben felvett 2036 hrsz. Okolek dűlőben levő szántóföld egészben 42 kor. az u. o. 2055 hrsz. levő rét egészben 29 kor. az u. o. 2058 hrsz. rét és szántó egészben 7 kor. 3075/c hrsz. Polyanik dűlőben levő szántó egészben 305 kor. u. o. 5383 sztkjvben foglalt 339 hrsz. ház 185 sz. a udvar és kert ingatlanok végrehajtást szenvedő neven álló 1/24-ed része 580 kor. u. o. 2162 sztkjvben foglalt 571/a hrsz. szántó és rét pri Cirkvi Zaverjte ingatlan 1/2-ed része 24 kor. 571/c hrsz. szántó és rét pri Cirkvi Zaverjte ingatlan 1/2-ed része 48 kor. és u. o. 228 sztkjvben foglalt 8 és 9. sorsz. legelő és erdő illetménynek B 13 és 19 sorsz. a Gudlin Mátyas neven álló 1/4-ed része 20 kor. kikiáltási árban mint becsárban

1912. évi december hó 14-ik napján d. e. 10 órákor

Muracsány község házául dr. Reményi Zoltán perlaki ügyvéd vagy helyettese közbenjöttével megtartandó árverésen eladtni fognak.

Kikiáltási ár a fentebb kitelt becsár, melynek 1/3-nál alacsonyabb áron az ingatlan el nem adható.

Árverezni kívánók tartoznak a becsár 10%-át készpénzben vagy óvadékképes papírban a kiküldött kezéhez letenni

Vevő köteles a vételért három egyenlő részletben még pedig az elsőt az árverés napjától számított 15 nap alatt, a másodikat ugyanattól számított 30 nap alatt, a harmadikat ugyanattól számított 45 nap alatt, minden egyes vételári részlet után az árverés napjától számított 5% kamatokkal együtt az árverési feltételekben meghatározott helyen és módzatok szerint lefizetni.

Ezen hirdetmény kibocsátásával egyidejűleg megállapított árverési feltételek a hivatalos órák alatt a perlaki kir. járásbíróóság telekkönyvi osztályánál és Muracsány község előljárásgánál megtekinthetők.

Perlak, 1912. aug. 31. 984

Minden szabásminta

csak 60 fillér!

Ujdonosság!

... Szál után szabva, tehát ...
... szövettelvagdálás lehetetlen ...

Egyedüli árusítása:

Strausz Sándor
könyvkeres., Csáktornya

Strausz Sándor

könyvnyomdájában :: Csáktornyan egy jóerkölcsű fiú tanulóknak felvétetik.

A polgári isk. 3-4 osztályát végzett tanulók előnyben részesülnek.

vas- és fűszerkereskedő-segéd

ki a magyar- és horvátnyelvet bírja, azonnal alkalmazást nyer. Kezdő fizetés: teljes el látáson kívül havi 30 korona.

RIPSZÁM S., PERLAK

Elsőrangú pontos óra!

Egyedüli elárúsítóhely:
Pollitz Bernát
órá- és ékszerésznéi
Varázdin

Az emberi kéz mint sérvkötő

SENSATIÓS TALÁLmány!

Kérjen ingyen prospectust!

Zárt borítékban portómentesen küldi

POLLITZER SÉRVAMPULATORIUM
speciális orvosi rendelőintézet
BUDAPEST, VII., Rákóczi-ut 10. Félémelet.

MEGHIVÓ. A Muraközi Pezsgőgyár RT, Csáktornya
az 1912. december hó 10-én, d. u. 4 órakor, városi irodájában tartandó

rendkívüli közgyűlésére

a társaság részvényeseit ezennel meghivja.

Tárgy:

A társaság további fennállása vagy feloszlása iránti határozathozatal.

Csáktornya, 1912. november hó 24. Az igazgatóság.

18. §. A tanácskozási és szavazási jogot a közgyűlésen minden részvényes személyesen avagy meghatalmazott ugyancsak részvényes által gyakorolhatja; ezen jog gyakorolhatására azonban megkiváncslik, hogy úgy a megjelenő, illetve a meghatalmazott részvényes is nagykorú legyen és hogy ezek mindegyikének érvényesülni kívánó részvénye a közgyűlés előtt legalább 14 nap óta a részvénykönyvben az ő nevükre legyen bejegyezve és végül hogy a megfelelő szelvényeket tartalmazó részvényük legkésőbbben a közgyűlés megnyitása előtt az elnök kezéhez lett legyen letelve.

Pályázati hirdetés.

A csáktornyai áll. tanítóképző-intézetben az 1913. évben szükséges élelmi cikkek szállítására vonatkozólag pályázat hírdettetik.

Szállítandó cikkek:

1. Marhahús (havi fogyasztás — a szűnidőt kivéve — körülbelül 350 kg.), borjúhús (10 kg), sertéshús 350 kg.) sonka, kolbász (300 pár), disznósajt (30 kg).
2. Disznósír (90 kg.), füstölt szalonna (15 kg.), töpörtő (5 kg.)
3. Liszt (0. számú tengeralmi) (220 kg)
4. 60 dkg. súlyú, 6 számú lisztből sült kenyér-vegni (2000 drb); 8 dkg. súlyú zsemlye (3600 drb); 10 dkg. súlyú uszsona cipő (7200 drb.)
5. Fűszer, gvarmatáru, hüvelyesek, mosafai anyagok; és pedig: rizs (55 kg), dara (10 kg), tarhonya (20 kg), makaroni (20 kg); — bab (65 kg), borsó (10 kg), lencse (65 kg); — kávé (12 kg), csóré (70 kg); só, ecet, szennel; paprika 3 kg), magyar bors, fahéj; aiox olaj; — tea, rum; — csokoládé (1 kg), mazsola, mandola, mogyoró, mák (10 kg), dió, aszalt szilva, szilvaiz (10 kg); — liptói túró; nyári szilári (30 kg), sonka, virsli (450 pár), vegyes hús felvágott (30 kg); szappan (20 kg), kékitő, keményítő (5 kg), borax, lugkó, mosószóda (10 kg).
6. Tej (1100 liter).

Tájékoztatók: Az ajánlati árak egységes elbírálásának megkönnyítése céljából kívánatos, hogy az 5. pontban felsorolt s használatban levő árucikkek mintáit, további a hús és zselé-műek szállítási feltételeit a pályázók a köztar á-vezető tanárnál megtekintésük. — Régi szállítónak oly esetleges ajánlata, amelyben hajlandóak mutatkozni, hogy egy újabb ajánlattevő olcsóbb árai mellett 6 is szállít, figyelembe nem vétetik. Az egy csoportban felvett árúcékek közül kiegészítőket sem lehet.

Az 1 K-ás okmánybéllyel ellátott, borítékba zárt lepecsételt ajánlatok **1912. évi december hó 15. déli 12 óráig** az áll. tanítóképző-intézet igazgatójánál nyújthatók be. Az ajánlati egység jelleme **de külön** bána pénz is adható és pedig az 1. csoportbeli árucikkekre vonatkozólag 700 K, a 2-ra 100 K, a 3-ra 50 K, a 4-re 400 K, az 5-re 300 K, a 6-ra 100 K, mely az ajánlat elfogadása esetén a bányapénz kétszeresét tevő biztosítékra egészítendő ki. (A bányapénz kizárólag készpénzben, értékpapírban, vagy takarékpénztári könyvecskében tehető le).

Minden ajánlatnak tartalmaznia kell:

- a) az ajánlattevő nevét, polgári állását, lakóhelyét;
- b) azon nyilatkozatot, hogy a szállításra vonatkozó feltételeket az ajánlattevő ismeri (felvilágosítást előírtakig zgató nyújt);
- c) az ajánlati árat (árúcékeként — számmal és szóval kiírva);
- d) kötelező nyilatkozatot arra, hogy az előírt biztosítékot leteszi, ha ajánlata elfogadottat.

Az ajánlatok a királyi tanfelügyelő elnökelete alatt működő bizottság és a pályázók jelenlétében bontatnak fel; a bizottsági határozattal kihirdetése után az el nem fogadott ajánlatokhoz csatolt bányapénz azonnal visszaadandó. A bizottság fenntartja magának a jogot, hogy — esetleg szerződés-kötés előtt — szabad korból való vásárlás útján biztosítsa a szállítást, mielőtt is kívánatos, hogy a pályázók erre az eshetőségre is ajánlatot tegyenek.

Csáktornya, 1912. november 18.

978 1—1

Zrínyi Károly igazgató.

PROGRESS

egészségügyi cigaretta hüvely és papír anconarcotico vattával ♦ Kapható: Fischel Fülöp (STRAUSZ SANDOR) papírkereskedésében Csáktornyan